

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Epistola XIII. Liberii Papae Ad Athanasivm Et Episcopos Aegyptios
Responsoria. Contra perturbatores pacis & quietis ecclesiarum, & tales
qualiter puniendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

Rom. 1. tes, per ostensionem praui intellectus eorū, vtrumne sint apud se sapientes, diuini verbi scientiam ignorantes; quoniam dicentes esse se sapientes, stulti facti sunt, & mutauerunt gloriam catholicæ ecclesiae propria nouitate & voluntate, siue per ea, quæ illicite in eius defensione gesta sunt, hæreticam turbulentiam introducentes, illud competenter ad nos retinentes, quod bene ad Iesum filium Sirach dictum est:

Ecccl. 4. *Vsq; ad mortem certa pro veritate, & Dominus Deus pugnabit pro te.* Huius rei gratia, vniuersalis vobis a Christo Iesu commissa est ecclesia, vt pro omnibus laboretis, & cunctis opem ferre non negligatis: quia dum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt omnia, quæ possidet. Ideoque tanta urgente necessitate, summopere cōprimite vestra summa auctoritate infestos, releuate oppressos, vt absq; graui, Domino opitulante, difficultate ipsi grataanter omni tempore sacrificare mereamur illæsi. *Et subscriptio: Aeterna te seruet diuinitas per multos annos, sanctissime patru pater. amen.*

EPISTOLA XIII. LIBERII PAPÆ AD ATHANASIVM ET EPISCOPOS ÆGYPTIOS RESPONSORIA.

Contra perturbatores pacis & quietis ecclesiarum, & tales qualiter puniendi.

Dilectissimo filio Athanasio, & omnibus in unum congregatis, & de Trinitatis fide recte sentientibus Ægyptiorum episcopis, Liberius papa.

OLIM & ab initio tantā perceperimus a B. Petro apostolorum principe fiduciam, vt habeamus auctoritatem pro vniuersali ecclesia, ad rectam defendendā fidem, quatenus nulliliceat statum sanctæ ecclesiæ cōmouere, ad lassionem recte credentium, absq; sui periculo honoris. Epistolam siquidem vestram, nobisq; directam, ante nos recitari fecimus, tribulationes & persecutions, quas pro recta fide patimini, intelleximus. Super quibus & nos vna vobiscum cōdolemus, & laborare pro vobis, vt pater pro filii, parati sumus. Fidem vero Nicæni Concilii in eadem epistola rectam reperimus, super qua & Deo gratias vberimas retulimus, pro qua non solummodo persecutions & passiones sustinere vobiscum parati sumus, sed etiam si necesse fuerit, mori pro Christi nomine, inquantu nostra finit fragilitas, non respuimus. Igitur prædictum sanctum

Concilium, ut legimus, definit Nicænum, aliam fidem nulli licere proferre, aut conscribere vel componere, aut sapere vel docere aliter, nec quidquam in fide sentire, aut proferre, quod his patrū regulis possit obuiare. Qui autem præsumperit componere aliam fidem aut proferre, docere vel tradere aliud symbolum, ad viam veritatis conuerti desiderantibus de quacumq; hæresi, vel ex Iudaïs, vel ex paganis Christianos se fieri volentibus, hi si episcopi fuerint, aut clerici, alienari quidem episcopos ab episcopatu, clericos a clero: si vero monachi, aut laici fuerint, anathemate feriri. Protestatur etenim beatus Apostolus, dicens:

Si quis certat, non coronatur, nisi legitime certauerit. Et iterum Dominus ait: *Qui autem perseverauerit usque in finem, hic saluus erit.* Videlicet, certaminibus sacris propositis nobis, pro defensione catholicæ ecclesiæ, magnaq; salute ex hoc sperata ab omnium bonorum datore Deo, non deficiant manus nostræ, dilectissimi fratres, per occasionem cuiuslibet desideriæ, dissolutæ: sed fortes efficiamur per gratiâ Domini atq; virtutem potentiæ eius, *quoniam perfecti pedes nostros tamquam ceruorum,* & super excelsa firmius statuit intellectum summiæ eius humanitatis propter nostram salutem, maxime tantam habentes impositâ sanctorum testium nubem. *Deponentes ergo omne pondus & circumstantem aduersariorū nouitatem, per patientiâ curramus, aspicientes in auctorē fidei & consummatorē Iesum,* qui in proposito nobis propter eum negotio, spiritum nobis suæ veritatis condonet, loquentem in nobis, atq; perhibentem magnalia fidei per doctrinâ sanctorum patrum, quos aduersarii caluminiantur quotidie. In prophetis namq; habetur: *Propter Sion non tacebo, & propter Ierusalem non quiescam, donec egrediatur ut splendor iustus eius, & saluator eius ut lampas accendatur.* Profecto catholica ecclesia, quæ vera consistit Sion, & ciuitas Christi cælorū regis, per tot annorum spatia expugnata ab auersantibus verba fidei, qui neq; Deum timent, neque hominem reueretur, sed incassum perducentibus piis & canonicas de hoc verbo doctrinas, dum a diuersis tantisque, scripto & sine scripto, contestationibus inuitati fuissent corrigere propriâ & a se pellere hæresim, sicuti & per anteriorē cognitionem luculentius demonstratum est, tam per libellos, quam per suggestiones reuerendissimorum sacerdotum, & venera-

*1. Tim. 6.
Matth. 10.*

Psal. 7.

Heb. 12.

bilium abbatum, Apostolo protestante nobis, vt hominem
^{Tit. 3.}
 hæreticum post primam & secundam correptionem euitare debeamus, scientes quia huinsmodi subuersus est, & delinquit proprio iudicio condemnatus, nullo modo oportet nos deinceps tacere, aut quiescere, ne quoquo modo iniqui iudicemur, odibilem Deo pacem amplectentes: quoniam scriptum est, *Zelaui in peccatoribus, pacem peccatorum videns:*
^{Psal. 71.}
^{Soph. 3.}
^{Ezech. 22.}
 & dicat etiam de nobis: *Sacerdotes mei contempserunt legem meam, & polluerunt sanctuaria mea: inter sanctum & profanum non habuere distantiam, inter pollutum & mundum non intellexerunt:* sed consurgere cum Deo, & consistere prompte, induentes arma spiritus, aduersus malignantes contra fidem eius, vt approbemus spiritus sapienter, id est, verba eorum, si ex Deo sunt. Scriptum est enim in Ieremia: *Probatorem dedi te in populo meo robustum, & scies, & probabis viam eorum.* Multa namque nobis necessaria est vigilancia, & tanta diuinæ sapientiæ rimatio, quæ occulta teñebiarum reuelat, ad requisitionem huiusmodi rei & scrutationem, quoniam latet quodammodo & absconditur, vixque comprehenditur dolosa existens malitia, pro eo quod sibi pietatem callide blandiatur, vt valeat scrutantium mentem latere. Quod vtique sciens beatus Apostolus, ait: *Nam huiusmodi pseudoapostoli & operarii subdoli, transfigurant se in apostolos Christi.* Sed non mirum, quoniam & ipse satanas transfigurat se velut angelum lucis. Et ideo non mirum, si ministri eius transfigurantur, velut minister iustitiae, quorum finis secundum opera eorum. Sed & Dominus in hoc præmuniens nos, ait: *Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in uestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos.* Ergo in idipsum ex toto corde referentes ante omnia super tali questione deprecationem, & dicentes cum David: *Reuela oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua: Lucerna enim pedibus meis verbum tuum Domine, & lumen semitis meis;* quoniam ipsius est, sicut ait B. Daniel propheta, *sapientia & fortitudo. Dat sapientiam sapientibus, & scientiam intelligentibus disciplinam. Ipse reuelat profunda & abscondita, & nouit in tenebris constituta, & lux cum eo est. qui sapientiam, inquit, & fortitudinem dedisti mihi, & ostendisti mihi, quæ roganuite,* cum ope diuina, vniuscuiusque personæ conscripta eo-

rum, qui pro nouitatis commento accusati sunt, de venerabili scrinio nostro obsecundantibus, & nobis rationabiliter offerentibus solertius intendamus; ita ut qui hæc præsumpserint præuaricari, primum quidem subia-
cent iudicio terribili omnipotentis Dei, deinde autem qualecumque regalem indignationem reuereantur,
per quam, si quidem episcopi aut clerici sunt, a sui sacer-
dotii, siue a cleri sui ordine modis omnibus excidant: si
autem monachi sunt, segregentur, & alieni sint de suis
locis. Si autem dignitatem, aut cingulum, aut militiam
habeant, nudentur eis. Si autem sunt priuati, si quidem
nobiles existunt, suarum substantiarum proscriptionem
patiantur. Si autem ignobiles, non solum in corpore ver-
berentur, sed exilio perpetuo castigentur: vt omnes ti-
more Dei compressi, & comminata eis digna supplicia
reuerentes, immobilem & sine turbatione pacem sancta-
rum Dei ecclesiarum custodiant. Data 8. Kalendarum
Iunii, Asclepio & Deodato viris clarissimis consulibus.
Gloria Christo Iesu Domino nostro, pax vobis. amen.

24. qu. 1.
Qui contra
pacem.

NOTA.

Consules huic epistolæ superadditi, eam de fide suspectam argu-
unt: nusquam enim eorum nomina fastis alibi adscripta inuenire
potui. Vltimo loco hanc epistolam vnicam in tomis Conciliorum
prioris editionis extantem hue retuli: quia anteriores omnes secun-
dum ordinem temporum collocaui. Hæc si a Liberio scripta est, eam
vel sub Iuliano, vel sub Valente scriptam fuisse oportuit. Est enim
responsoria ad epistolam Athanasii, qua scribit, se ab Arianis ad
mortem quotidie queri. Sitne vtraque Athanasii ad Liberium, &
contra Liberii ad Athanasium, suspectæ fidei, doctiores iudicent.

Hæc episto-
la de fide
suspecta.

ATHANASII RESCRIPTVM AD LIBERIVM EPISCOPVM ROMANVM,

Quod perfectum hominem assumpserit Deus Verbum.

VNVS Deus, immortalis, inuisibilis, intactilis, eo quod
Deus sit spiritus, idemque loco incomprehensibilis,
neque vspiam est regio, vbi non existat. Huius verbum,
immortalis sapientia est, incorruptibilis, inuisibilis,
idemque Filius primogenitus, operum socius, principio